

การสร้างเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยววัดไทยด้วยวิธีการพัฒนาระบบแบบพลวัต

Website Creation for Buddhist Temple Tourism:

The Development of Dynamic Systems

รัตนทิพย์ รัตนชัย

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail : rattanathip.ra@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการสร้างเว็บไซต์โดยใช้กระบวนการพัฒนาระบบแบบพลวัตนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการทำงานของเว็บไซต์ให้มีลักษณะอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นผู้ดูแลข้อมูลของวัดให้สามารถบันทึกและปรับปรุงเนื้อหาข้อมูลตามปฏิทินกิจกรรมด้วยตนเองได้ตลอดเวลา สำหรับการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องตรงความต้องการ โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา สถานที่สำคัญ ความจำเป็นในการใช้สอยของถาวรวัตถุ รวมถึงข้อปฏิบัติในการทำกิจของสงฆ์ ตลอดจนประเพณีที่ดั่งามในแต่ละวัดไทยของท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจสามารถค้นหาข้อมูลเพื่อศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ได้ ผลการทำงานของเว็บไซต์นี้ สามารถใช้งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

คำสำคัญ : วิธีการพัฒนาระบบแบบพลวัต, วัดไทย, เว็บไซต์

ABSTRACT

The objective of the creation of a website for Buddhist temples using the development of dynamic systems was to develop a website that would be convenient or user friendly. The users are the administration people of the Buddhist temples. The system would allow the users to be able to record and to update information and activity according to the Buddhist calendar in real time in order to provide needed information. The vital information includes stories, important places, essential objects, Buddhist activities, local traditions and sub culture of each temple and each community.

Moreover, the website could be an important tool for public relations of Buddhist temple tourism in the future. <http://www.sunandhalai.com/temple>

Keywords : Buddhist Temple Tourism, Dynamic System, Website

หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยววัด ในปัจจุบันได้รับการส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับภาคประชาชนที่ต้องการไปเที่ยวชมและเรียนรู้ชุมชนในท้องถิ่นที่ต้องการขายสินค้าที่มีมากมายหลายรูปแบบ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของสถานที่ที่สำคัญ ความจำเป็นในการใช้สอยของถาวรวัตถุ ตลอดจนถึงข้อปฏิบัติในการทำกิจของสงฆ์ รวมทั้งประเพณีที่ดั่งามในแต่ละวัดไทยของท้องถิ่นหรือชุมชนต่างๆ ที่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการประชาสัมพันธ์นอกจากหนังสือ คำบอกเล่าเอกสาร สื่อบันทึกเสียง และภาพซึ่งค่อนข้างหาได้ยากจากอดีต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ศาลาการเปรียญ วัดราชาธิวาสวิหาร
ที่มา : ศิลปกรรมวัดราชาธิวาส
: สมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียนวัดราชาธิวาส

ดังนั้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจึงเป็นสื่ออีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถช่วยเหลือเรื่องได้ ดังภาพที่ 2

ศาลาการเปรียญ

วัดราชาธิวาสวิหาร

ศาลาการเปรียญวัดราชาธิวาส เป็นศาลาการเปรียญเครื่องไม้ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย สามารถจุคนได้ไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ คน สร้างในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ออกแบบโดยพระยาจินดารังสรรค์ (พลับ เดิมคือหลวงเทพจนา) ตามแบบศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี สร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง หันหน้าออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ...

<http://www.sunandhalai.com/temple/profile.php?temp=1&id=43> อ่านรายละเอียด

ภาพที่ 2 ศาลาการเปรียญ วัดราชาธิวาสวิหาร

ที่มา : <http://www.sunandhalai.com/temple/search/place.php?search=วัดราชาธิวาส>

การสร้างเว็บไซต์สำหรับจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ภายในวัดให้เป็นแหล่งค้นหาข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักของประชากรนอกชุมชนหรือท้องถิ่น ทำให้ต้องมีการพัฒนาเว็บไซต์ตลอดเวลา เนื่องด้วยเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทั้งฮาร์ดแวร์ เครือข่าย และซอฟต์แวร์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนารูปแบบเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยววัดด้วยวิธีการพัฒนาระบบแบบพลวัต ซึ่งจัดเป็นกรรมวิธีในการพัฒนาโปรแกรม สำหรับอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้งานสามารถบันทึกและปรับปรุงเนื้อหาข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาเว็บไซต์สำหรับการท่องเที่ยววัดไทยให้สามารถใช้งานได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการของผู้ใช้ ในการจัดเก็บและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลของวัดไทยในเขตชุมชนหรือท้องถิ่นให้กับผู้สนใจที่ต้องการท่องเที่ยววัดได้รับทราบสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานในการท่องเที่ยว และเพื่อนำเสนอถึงกรรมวิธีในกระบวนการพัฒนาเว็บไซต์ ที่จะใช้เป็นเป็นแนวทางการพัฒนาในรูปแบบอื่นต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เว็บไซต์ จะเป็นแหล่งเก็บข้อมูลทั้งหมดของเว็บที่เก็บไว้ที่เครื่องผู้ให้บริการเว็บที่เรียกว่า เว็บเซิร์ฟเวอร์ (web server) ในรูปของข้อความ ภาพนิ่ง เสียง กราฟิก วิดีทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว โดยมีหน้าหลักหรือหน้าแรกของเว็บไซต์ เรียกว่า โฮมเพจ

(home page) แต่ละหน้าเว็บที่สามารถเปิดเข้าไปได้ คือ เว็บเพจ (web page) โดยที่ชุดของเอกสารมัลติมีเดียนี้จะมีจุดเชื่อมโยงของแต่ละหน้าที่เรียกว่า ลิงค์(link) หรือ ไฮเปอร์ลิงค์ (Hyperlink) ด้วยเทคโนโลยีไฮเปอร์มีเดีย (hypermedia) สำหรับอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ (วศิน เพิ่มทรัพย์ และวิโรจน์ ชัยมูล, 2548 หน้า 192-193)

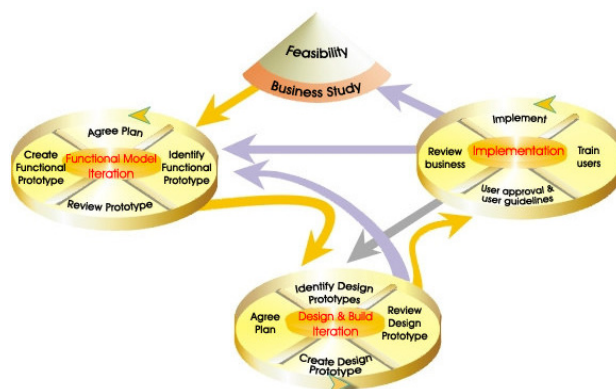
โดยกระบวนการพัฒนาเว็บไซต์ เริ่มจากการวางแผน และกำหนดขั้นตอนของการพัฒนาเว็บไซต์และรายละเอียดงานในแต่ละขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการ เพื่อให้การพัฒนาเว็บเป็นไปอย่างมีแบบแผน สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ (กรณีการ สวรรค์โพธิพันธ์, 2550 หน้า 2-11) คือ การสร้างกลยุทธ์ในการออกแบบ (Strategy Plane) ด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก คือ ผู้ใช้ (User) องค์กร (Organization) และคู่แข่ง (Competitor) การกำหนดขอบเขตของข้อมูล (Scope Plane) มีการจำแนกเป็นเนื้อหาและการใช้งาน การจัดทำโครงสร้างข้อมูล (Structure Plane) โดยการออกแบบหน้าเว็บให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ (Interaction Design) และเป็นการกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาทั้งหมดที่นำเสนอบนเว็บไซต์ (Information Architecture) การออกแบบโครงร่างเว็บเพจ (Skeleton Plane) เป็นการออกแบบในส่วนของการติดต่อระหว่างผู้ใช้กับเว็บไซต์ ออกแบบเส้นทางการเชื่อมโยงบนเว็บไซต์ และออกแบบวิธีนำเสนอข้อมูล การออกแบบรูปลักษณ์ของเว็บเพจ (Surface Plane หรือ Visual Design) เช่น เลือกโทนสี รูปแบบอักษร และพื้นหลัง

ขณะที่วัดไทย นั้นจะเป็น วัดทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนานิกายเถรวาท และหมายความรวมถึงวัดที่ชุมชนชาวไทยไปสร้างไว้ในต่างประเทศเพื่อเป็นที่พำนักของพระสงฆ์ไทยที่ไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา และเป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธีของพุทธศาสนิกชนชาวไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศนั้นๆ วัดไทยเฉพาะที่อยู่ในประเทศไทย มีพัฒนาการมาตั้งแต่สมัยที่พระสงฆ์นำเอาพระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียเข้ามาเผยแผ่ยังดินแดนที่เป็นสยามประเทศในช่วงพุทธศตวรรษที่ 9-10 หรือตอนต้นสมัยทวารวดี พระสงฆ์ที่เดินทางเข้ามาเผยแผ่พระพุทธศาสนา นั้นเมื่อไปถึงเมืองใดๆ และได้มีโอกาสเผยแผ่สั่งสอนผู้คนให้รู้จักเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและศรัทธาเชื่อถือในพระธรรมคำสั่งสอนเป็นที่มั่นคงแล้วจึงจัดการให้มีวัดขึ้นเป็น “ศาสนสถาน” สำหรับเป็นที่พำนักและปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์ รวมทั้งเป็นสถานที่สำหรับแสดงธรรม แก่ผู้คนในเมืองนั้นๆ ให้พระพุทธศาสนามั่นคงถาวรต่อมาเป็นลำดับ (จุลทรรศน์ พยาฆรานนท์, สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 28, <http://guru.sanook.com/encyclopedia/วัดไทย/> : 25/8/52)

นอกจากนี้อาจกล่าวถึงศาสนสถาน นั้นที่รวมถึง โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ ขณะที่คำว่า “ปูชนียสถาน” หมายถึง มณฑลที่ประดิษฐานพระพุทธรูป หอพระธรรมหรือหอไตร สำหรับเก็บรักษาคัมภีร์พระธรรม พระสตุปะเจดีย์หรือพระมหาธาตุเจดีย์ เป็นที่บรรจุและเก็บรักษาพระบรมสารีริกธาตุ โดยมีที่ดินสำหรับสร้างวัดที่มีผู้บริจาคถวายพระสงฆ์ไว้เป็นสิทธิ์ขาดเรียกว่า “ที่กัลปนา” ตามประเพณีนิยมและธรรมเนียมในอดีตมักจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นเขตๆ ไม่ปะปนกันอัน ได้แก่ เขตพุทธาวาส คือ พื้นที่ส่วนที่กำหนดให้เป็นที่ตั้งเฉพาะปูชนีย-

สถานและศาสนสถาน เขตสังฆาวาส คือ พื้นที่ส่วนที่กำหนดให้เป็นที่พักสำหรับภิกษุและสามเณร และเขตที่ปรก คือ พื้นที่ส่วนที่ไม่มีสิ่งปลูกสร้างอย่างถาวร มีเพียงซุ้มที่สร้างขึ้นชั่วคราวสำหรับพระภิกษุอาศัยในเวลาอยู่ “ปรวาส” คือ อยู่ชดใช้ หรือ เรียกว่า “อยู่กรรม” ซึ่งเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่พระภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส คือ ปฏิบัติผิดพระธรรมวินัย ในขั้นปานกลางแล้วปกปิดไว้ ต้องปฏิบัติเพื่อเป็นการลงโทษตนเองชดใช้ให้เท่ากับจำนวนวันที่ผิดอาบัติ

เว็บไซต์และวิธีการพัฒนาระบบแบบพลวัต (Dynamic Systems Development Method (DSDM)) วิธีการนี้จะเป็นวิธีที่ใช้ตามแนวทางการพัฒนาซอฟต์แวร์ (Software development methodology) ที่น่าสนใจคือทันสมัยและมีรายละเอียด การทำงานดังนี้ คือ (1) Pre-Project ที่เป็นการกำหนดลักษณะของโครงการ ขณะที่ (2) Feasibility Study การศึกษาความเป็นไปได้โดยการกำหนดข้อพิจารณาปัญหา (3) Business Study เป็นการศึกษากระบวนการวิธีที่ทำ เช่นเดียวกับ Feasibility Study สำหรับขั้นที่ (4) Functional Model Iteration (FMI) จะเป็นขั้นตอนการสร้างวิธีการประมวลผลและข้อมูลข่าวสารที่ต้องการโดยในขั้นที่ (5) Design & Build Iteration (DBI) จะเน้นการออกแบบและจัดการระบบคอมพิวเตอร์ให้มีมาตรฐานความปลอดภัยพร้อมกับ (6) Implementation การพัฒนาที่เป็นระบบจนถึงขั้นตอนปฏิบัติการนำเสนอ และสุดท้ายคือขั้นที่ (7) Post-Project ที่เป็นขั้นตอนการนำระบบออกใช้งาน และรองรับความต้องการที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังภาพที่ 3 ต่อไปนี้ (Benjamin J. J. Voigt, Martin Glinz, and Christian Seybold)

ภาพที่ 3 กระบวนการ 7 ขั้นตอนของ Dynamic Systems Development Method (DSDM)

ระเบียบวิธีวิจัย

แนวทางการพัฒนาซอฟต์แวร์ (Software development methodology) ด้วยวิธีการพัฒนาระบบแบบพลวัต (Dynamic Systems Development Method Methodology (DSDM)) มีกระบวนการพัฒนาเว็บไซต์ ดังรายละเอียดที่เริ่มตามขั้นตอนต่อไปนี้ (1) การวางแผนพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อเลือกระเบียบวิธี รูปแบบ หรือกระบวนการ และเทคนิคที่จะใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ใหม่ให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่ต้องการ (2) การศึกษาปัญหา และข้อบกพร่องจากระบบงานหรือจากโปรแกรมต้นแบบ และสอบถามจากผู้ใช้งานระบบ เพื่อหาความเป็นไปได้ในการปรับปรุงและพัฒนา (3) ศึกษา รูปแบบเว็บไซต์ประเภทเดียวกันกับงานที่พัฒนา และสัมภาษณ์ผู้ใช้งานระบบเพื่อพัฒนาให้ตรงกับความต้องการ (4) กำหนดจำนวนฟังก์ชันของการทำงาน เพื่อให้สามารถทำงานได้ทุกฟังก์ชัน และทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงานของผู้ใช้ที่มีความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป (5) ออกแบบส่วนต่างๆ ของเว็บไซต์ (6) พัฒนา ทดสอบ และติดตั้งเว็บไซต์ และ (7) บำรุงรักษา เพื่อรองรับความต้องการในอนาคต เมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนหรือมีความต้องการข้อมูลเพิ่มขึ้น ดังภาพที่ 4 ต่อไปนี้

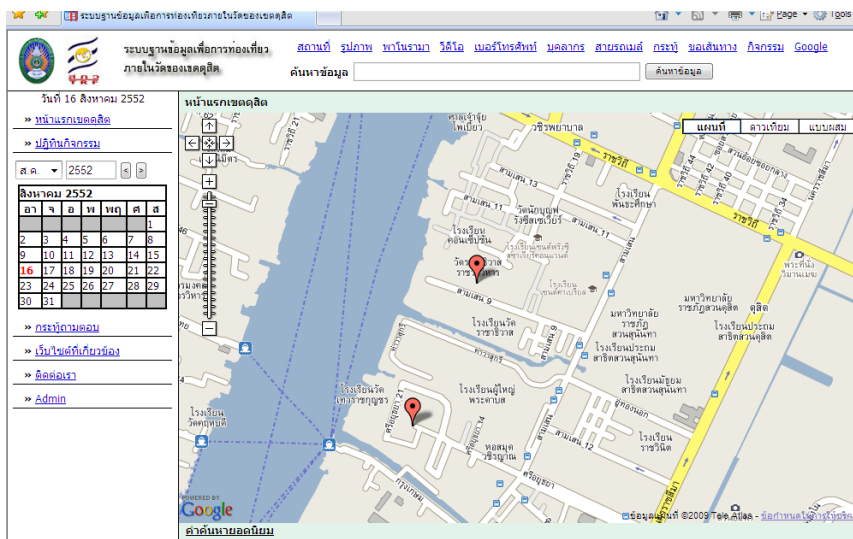
สรุปผลการวิจัย

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบของกระบวนการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยววัดไทย ด้วยวิธีการพัฒนาระบบแบบพลวัต (DSDM) นั้นพบว่า สามารถทำงานได้จริงตรงตามวัตถุประสงค์ เพราะเป็นการพัฒนาต่อจากระบบฐานข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวภายในวัดของเขตดุสิต เดิม ที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ที่เป็นผู้แทนของแต่ละวัดในการจัดเก็บข้อมูล ข่าวสาร ภาพ และตารางกิจกรรมต่างๆ โดยใช้ข้อมูลตัวอย่างของวัดราชสิทธาราม วัดเทพราชกุญชรวิหาร และวัดน้อยนพคุณ ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และสามารถหาประสิทธิภาพการทำงานของเว็บไซต์ได้ ดังจะเห็นได้จากภาพที่ 5 ต่อไปนี้ ซึ่งเป็นหน้าหลัก ในส่วนของการนำเสนอเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2552 ซึ่งต่างจากภาพที่ 6 ที่เป็นหน้าหลัก ในวันที่ 23 สิงหาคม 2553 โดยมีส่วนที่แสดงผลหน้าจอการค้นหาดังภาพที่ 7 และส่วนติดต่อถึง web manager ดังภาพที่ 8 สำหรับส่วนของการจัดการข้อมูล ดังภาพที่ 9

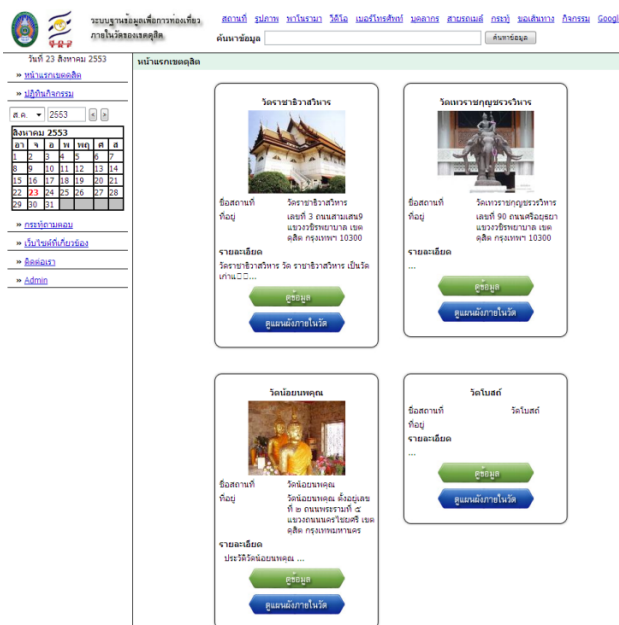
เป็นการจัดการข้อมูลและระบบที่แสดง เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2552 ส่วนการจัดการข้อมูลการเพิ่ม และการแก้ไขข้อมูลนั้นมีลักษณะ ตามภาพที่ 10 ที่เป็นการแสดงผลในวันที่ 23 สิงหาคม 2553 และจากการนำเสนอและประชุมวิพากษ์เว็บไซต์ จากพระภิกษุ ชุมชน และนักวิชาการ ที่สนใจจะนำไปใช้งาน ได้มีการปรับปรุงให้มีภาพเลือกการเข้าใช้งานเป็นภาพที่ 11 ภาพประกอบการนำเสนอการทำงานของเว็บไซต์ด้วยภาพที่ 12 และการประชุมวิพากษ์เว็บไซต์ ตามภาพกลุ่มที่ 13 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2552 ที่อาคาร 22 ชั้น 3 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นต้น

ภาพที่ 4 กระบวนการพัฒนาเว็บไซต์แบบพลวัต

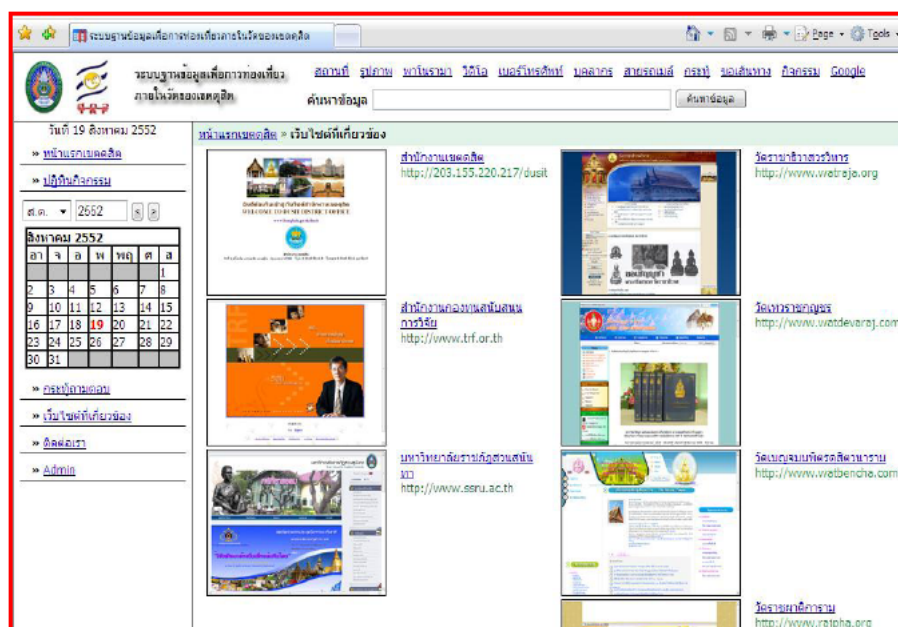

ภาพที่ 5 หน้าหลัก หรือหน้าแรก ของเว็บไซต์ ระบบฐานข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว ภายในวัดของเขตดุสิต
ที่มา : <http://www.sunandhalai.com/template/index.php>

ภาพที่ 6 เป็นการเข้าสู่หน้าแรกของการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยววัดไทยโดยใช้(DSDM)
ที่มา : <http://www.sunandhalai.com/template/index.php>

ถ้าต้องการค้นหาข้อมูลสถานที่หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง สามารถค้นหาได้ดังภาพที่ 7 และติดต่อเราผู้ซึ่งเป็น web manager ได้ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 7 หน้าเว็บเพจสำหรับการติดต่อกับเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
ที่มา : <http://www.sunandhalai.com/template/index.php>

ภาพที่ 8 หน้าเว็บเพจสำหรับการติดต่อกับเรา

ที่มา : <http://www.sunandhalai.com/temple/index.php>

 ระบบฐานข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว

สถานะที่: รูปถ่าย ขาโบราณมา วิดีโอ แผนที่ท่องเที่ยว แหล่งมรดก วรรณกรรม Google
ภาคในเขตของประเทศไทย

ค้นหาชื่อคุณ _____ ค้นหาข้อมูล _____

วันที่ 21 พฤษภาคม 2552

>> หน้าแรกเขตติดต่อ

>> ปฏิทินกิจกรรม

พ.ศ. < 2552 >

พฤษภาคม 2552											
อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส					
					1	2					
3	4	5	6	7	8	9					
10	11	12	13	14	15	16					
17	18	19	20	21	22	23					
24	25	26	27	28	29	30					
31											

>> กรกฎาคมแบบ

>> เว็บไซต์สำหรับมือถือ

>> ล็อกอิน

>> Admin

username : admin

>> จัดการข้อมูลผู้ดูแลระบบ

ภาพที่ 9 เป็นการจัดการข้อมูลผู้ดูแลระบบ
ที่มา : <http://www.sunandhalai.com/template/index.php>

[illegible]

ภาพที่ 10 เป็นการจัดการข้อมูลระบบ
ที่มา : <http://www.sunandhalai.com/temple/index.php>

ภาพที่ 11 เป็นการเข้าสู่เว็บไซต์สุนันทาลัย ก่อนเข้าสู่ระบบท่องเที่ยววัดเขตดุสิต
ที่มา : <http://www.sunandhalai.com/>

ภาพที่ 12 เป็นการนำเสนอการทำงานของเว็บไซต์เมื่อวันที่ 1-5 เมษายน 2552 ที่เมืองทองธานี กรุงเทพฯ

ภาพที่ 13 เป็นการนำเสนอภาพการประชุมวิพากษ์เว็บไซต์

อภิปรายผล

การสร้างเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยววัดไทยด้วยวิธีการพัฒนาระบบแบบพลวัต เป็นการเน้นเรื่องการจัดการข้อมูลที่ใช้ให้ผู้ใช้เป็นผู้ดูแลระบบสามารถเปลี่ยนแปลงข้อมูลและภาพประกอบกิจกรรมได้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ต่อผู้ใช้ทั่วไปในการค้นหาข้อมูลข่าวสาร ที่เชื่อถือได้ ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักของการให้บริการประชาสัมพันธ์สำหรับนักท่องเที่ยว โดยที่ผู้วิจัยได้มีการพัฒนารูปแบบมาจากตัวต้นแบบ (Prototype model) ของระบบฐานข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวภายในวัดของเขตดุสิตที่ใช้กรรมวิธีแบบน้ำตก (Waterfall Model)

สรุปและข้อเสนอแนะ

เว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยววัดไทยนี้สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดรูปแบบหรือวิธีอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแหล่งรวมข้อมูลด้านการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรม ของวัดไทย และสำหรับ ศาสนสถานอื่นๆ ได้ในอนาคต และควรจัดทำภาคภาษาต่างประเทศต่อไป โดยสมควรจัดอบรมเพิ่มให้ผู้ที่สนใจในการนำไปใช้งานและพัฒนาเว็บไซต์ต่อไป

ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงความต้องการ เกี่ยวกับความสวยงามของเว็บไซต์ การเพิ่มประวัติความเป็นมาของแต่ละวัด และหลักสูตรการศึกษา รวมถึงข้อมูลในภาคภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- [1] รัตนทิพย์ รัตนชัย และอื่นๆ. 2552. **ระบบฐานข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวภายในวัดของเขตดุสิต**. รายงานการวิจัย สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ-สวนสุนันทา.
- [2] กรรณิการ์ สวรรค์โพธิพันธ์. 2550. **ออกแบบเว็บไซต์ให้ผู้ใช้** (Designing Web Usability). กรุงเทพมหานคร: เคพีที คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.
- [3] วศิน เพิ่มทรัพย์ และวิโรจน์ ชัยมูล. 2548., **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ** กรุงเทพฯ:โปรวิชั่น.
- [4] สมาคมนักเรียนเก่าราชาธิวาส. 2546. “ศิลปกรรมวัดราชาธิวาส” ในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี โรงเรียนวัดราชาธิวาส ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546. กรุงเทพฯ: ศิวตันการพิมพ์.
- [5] พจนพร. 2550. **ศาสนสถาน โบราณสถาน สังฆคณีสถาน ปุชนียสถาน** : ฉบับที่ 2726 ปีที่ 53 ประจำวันอังคาร ที่ 16 มกราคม 2550.: <http://www.sakulthai.com/dsakulcolumnDetailsql.asp?stcolumnid=5337&stissueid=2726&stcolcatid=2&stauthorid=54>
- [6] จุลพรรณ พยาฆรานนท์. (ม.ป.ป.) “วัดไทย.” **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน** เล่มที่ 28: <http://guru.sanook.com/encyclopedia/วัดไทย/> : 25/8/52)
- [7] Benjamin J. J. Voigt. 2004. **Dynamic System Development Method**. Department of Information Technology University of Zurich, Switzerland. [online] available : http://www.ifi.uzh.ch/rerg/fileadmin/downloads/teaching/seminars/seminar_ws0304/14_Voigt_DSMD_Ausarbeitung.pdf. 2010.
- [8] Wikipedia, the free encyclopedia. **Dynamic Systems Development Method**. [online] available : http://en.wikipedia.org/wiki/Dynamic_Systems_Development_Method#Stage_3:_Design_and_Build_Iteration. 2010.